

به نام خداوند جان و خرد

مجموعه قوانین ومقررات  
حقوق بین الملل خصوصی

جدید

گردآوری وتدوین :

دکتر بهشید ارفع نیا

استاد دانشگاه وکیل پایه یک دادگستری

ارفع نیا، بهشید، ۱۳۲۶ -

مجموعه قوانین و مقررات حقوق بین الملل خصوصی با اصلاحات و تغییرات کامل  
جدید / گردآوری و تدوین: بهشید ارفع نیا، - [ویراست ۲] تهران: بهتاب، ۱۳۸۳.  
۳۵۸ ص.

ISBN: 964-7241-05-4:

۱۱۰۰ ریال

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه.

۱. حقوق بین الملل خصوصی. الف. عنوان.

۳۴۰/۹

م ۳ / الف ۴۰ / K۷۰۴۰

۱۸۵۴۰-۸۲ م

کتابخانه ملی ایران

نام کتاب : مجموعه قوانین و مقررات حقوق بین الملل خصوصی (جدید)

گردآوری و تدوین : دکتر بهشید ارفع نیا

ناشر : انتشارات بهتاب

چاپ و صحافی : کمالی

نوبت چاپ : اول

تیراژ : ۱۵۰۰ جلد

قیمت : ۱۱۰۰۰ ریال

شابک : ۹۶۴-۷۲۴۱-۰۵-۴

# فهرست

## مجموعه قوانین و مقررات مربوط به حقوق بین الملل خصوصی

| صفحه  | عنوان                                                                                     |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۷     | مقدمه                                                                                     |
| ۹     | قانون اساسی مصوب ۱۲ آذر ۱۳۵۸ و شورای بازنگری ۱۳۶۸/۵/۶                                     |
| ۲۲    | نظریه شورای نگهبان مورخ ۱۳۶۱/۱۱/۱۶                                                        |
| ۲۳    | قانون مدنی مصوب ۱۳۰۷/۲/۱۸ و ۱۳۱۳ و اصلاحات بعدی                                           |
| ضمیمه | قانون آیین دادرسی در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱                                             |
| ۷۶    | قانون اجرای احکام مدنی مصوب ۱۳۵۶/۸/۱                                                      |
| ۸۰    | قانون امور حسبی مصوب ۲ تیر ۱۳۱۹ و اصلاحات بعدی                                            |
| ۸۹    | آیین نامه راجع به مواد ۲۷۹ و ۲۸۸ قانون امور حسبی مصوب ۱۳۴۲                                |
| ۹۱    | لایحه قانونی تشکیل دادگاه های فوق العاده رسیدگی به جرایم ضدانقلاب مصوب ۱۳۵۸/۴/۱۳          |
| ۹۲    | قانون حدود صلاحیت دادسراها و دادگاههای انقلاب مصوب ۱۳۶۲/۲/۱۱                              |
| ضمیمه | قانون تشکیل دادگاه های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۵ و اصلاحی ۱۳۸۱/۷/۲۸                   |
| ضمیمه | آیین نامه اجرایی قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۲۵ تیر ۱۳۷۳ و اصلاحی ۱۳۸۱/۱۱/۹ |
| ۹۶    | قانون وحدت رویه قضایی مصوب ۷ تیر ۱۳۲۸                                                     |
| ۹۶    | ماده ۳ از مواد اضافه شده به قانون آیین دادرسی کیفری و اصلاحی ۱۳۷۹                         |
| ۹۷    | قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱/۲/۱۳ و اصلاحات بعدی                                                 |
| ۱۰۵   | قانون اصلاح پاره ای از قوانین دادگستری مصوب ۱۳۵۶/۳/۲۵                                     |
| ۱۰۶   | قانون انحصار تجارت مصوب ۱۳۱۱/۴/۱۹                                                         |
| ۱۲۰   | معافیت از تعهد فروش اسعار در مقابل صادرات مصوب ۱۳۱۱/۶/۱۲                                  |
| ۱۲۰   | راجع به قسمت (ه) از ماده ۷ قانون انحصار تجارت خارجی مصوب ۱۳۱۱/۶/۱۲                        |
| ۱۲۱   | نظامنامه اجرای قانون انحصار تجارت خارجی مصوب ۱۳۱۱/۴/۱۹                                    |
| ۱۴۱   | خرید و فروش اسعار خارجی مصوب ۱۳۱۱/۱/۶                                                     |
| ۱۴۷   | صدور تعهد اسعار خارجی مصوب ۱۳۱۱/۲/۲۴                                                      |
| ۱۵۱   | قانون جلوگیری اجناس ممنوع الورد مصوب ۱۳۱۱/۳/۳۱                                            |
| ۱۵۱   | اصلاح ماده هشتم قانون انحصار تجارت خارجی مصوب ۱۳۱۲/۱۲/۸                                   |
| ۱۵۲   | اضافه حق العمل اسعار صادراتی مصوب ۱۳۱۱/۵/۱۹                                               |

| صفحه        | عنوان                                                                                                                     |
|-------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱۵۲         | قانون راجع به تمهیدات مربوط به انحصار تجارت خارجی مصوب ۱۳۱۱/۱۰/۲۲                                                         |
| ۱۵۳         | قانون کار مصوب ۲۹ آبان ۱۳۶۹                                                                                               |
| ۱۶۱         | آیین نامه صدور پروانه اشتغال موضوع ماده ۵ قانون نظام معماری و ساختمانی در رشته های راه و ساختمان و تأسیسات مصوب ۱۳۵۶/۹/۲۰ |
| ۱۶۲         | قانون بیمه (تامین اجتماعی) مصوب ۳ تیر ۱۳۵۴                                                                                |
| ۱۶۳         | لایحه قانون اصلاح ماده ۵ قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/۶/۲۷                                                               |
| ۱۶۴         | قانون اصلاح بندب و تبصره ۳ ماده ۴ قانون تامین اجتماعی تیرماه ۱۳۵۴ مصوب ۱۳۶۵/۶/۳۰                                          |
| ۱۶۵         | آیین نامه اجرایی قانون اصلاح بندب و تبصره ۳ ماده ۴ قانون تامین اجتماعی ۱۳۶۵/۶/۳۰ مصوب ۱۳۶۶/۷/۲۹                           |
| ۱۶۸ و ضمیمه | قانون چک مصوب ۱۶ تیرماه ۱۳۵۵ و اصلاحات ۱۳۷۲/۸/۱۹ و ۱۳۸۲/۶/۲۰                                                              |
| ضمیمه       | قانون آیین دادرسی در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸                                                                            |
| ۱۷۱         | قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰/۱۰/۳ و ۱۳۷۵/۳/۲۰                                                                            |
| ۱۸۲ و ضمیمه | قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۶۰/۱۱/۴ و اصلاحی ۱۳۷۸/۲/۱                                                                  |
| ۱۸۵ و ضمیمه | آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۶۲/۶/۱۰ و اصلاحی ۱۳۷۹                                                                |
| ۱۸۸         | قانون ثبت احوال مصوب ۱۳۵۵/۴/۱۶                                                                                            |
| ۱۹۳         | قانون رشد متعاملین مصوب ۱۳۱۳/۶/۱۳                                                                                         |
| ۱۹۴         | قانون اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه در محاکم مصوب ۱۳۱۲/۵/۱۰                                                   |
| ۱۹۴         | رای وحدت رویه هیات عمومی دیوان عالی کشور در خصوص رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه                                      |
| ۱۹۵         | قانون منع ازدواج کارمندان وزارت امو خارجه با اتباع بیگانه مصوب دیماه ۱۳۴۵                                                 |
| ۱۹۷         | آیین نامه زناشویی بانوان ایرانی با اتباع بیگانه غیر ایرانی مصوب مهرماه ۱۳۴۵                                               |
| ۱۹۹         | آیین نامه اجرایی ونحوه مصرف اعتبار موضوع بندب تبصره ۷۶ قانون بودجه سال ۱۳۴۳                                               |
| ۲۰۰         | قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰/۱۲/۲۶                                                                                   |
| ۲۰۲         | آیین نامه قانون ثبت املاک مصوب ۱۳۱۷                                                                                       |
| ۲۰۳         | قانون دفاتر اسناد رسمی و کانون سر دفتران و دفترياران مصوب ۱۳۵۴                                                            |
| ۲۰۴         | قانون ثبت علائم و اختراعات مصوب ۱۳۱۰/۴/۱                                                                                  |
| ۲۰۷         | قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان                                                                               |
| ۲۰۸         | آیین نامه اجرایی قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۵۰/۱۰/۴                                               |

| صفحه        | عنوان                                                                                                                                                  |
|-------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۲۱۰         | قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۲/۱۰/۶                                                                                            |
| ۲۱۱         | قانون مطبوعات مصوب ۲۲ اسفند ۱۳۶۴                                                                                                                       |
| ۲۲۴ و ضمیمه | قانون گذرنامه مصوب ۱۰ اسفند ۱۳۵۱ و اصلاحات بعدی                                                                                                        |
| ۲۳۹         | قانون راجع به الحاق ماده واحده به قانون گذرنامه مصوب ۱۳۶۰                                                                                              |
| ۲۴۰         | آیین نامه اصلاحی اجرای وصول عوارض مسافرت به خارج از کشور در مورد مسافران دارنده گذرنامه عادی مصوب ۱۳۵۴/۱۲/۳                                            |
| ۲۴۱         | آیین نامه اجرایی بند ۳ ماده قانون گذرنامه در خصوص پروانه گذر سکنه مرزی مصوب ۱۸ مهرماه ۱۳۶۳                                                             |
| ۲۴۴         | آیین نامه سجل قضایی مصوب ۱۳۲۱/۲/۱۹                                                                                                                     |
| ۲۴۵         | آیین نامه اجرایی یادداشت تفاهم در مورد تسهیل عبور و مرور ساکنین مناطق مرزی در کشور جمهوری اسلامی ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی مورخ ۱۳۶۸/۱۲/۲۶ |
| ۲۴۹         | قانون راجع به ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مصوب ۱۳۱۰/۲/۱۹                                                                                         |
| ۲۵۸         | قانون اصلاح بعضی از مواد و الحاق دو تبصره به قانون ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مصوب ۱۳۵۰/۴/۱۴                                                    |
| ۲۶۰         | آیین نامه اجرایی قانون ورود و اقامت اتباع بیگانه مصوب ۱۳۵۲/۳/۱۲                                                                                        |
| ۲۶۴         | آیین نامه اجرایی ماده ۱۸ قانون ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مصوب ۱۳۵۳/۱/۱۸                                                                        |
| ۲۶۶         | آیین نامه اجرایی ماده قانون ۱۹ قانون ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مصوب ۱۳۵۶/۳/۳۱                                                                  |
| ۲۶۷         | آیین نامه طرز اجرای حکم محکومیت به اقامت اجباری موضوع تبصره ۲ قانون حفظ امنیت اجتماعی مصوب ۱۳۵۰ ۱۰/۱۲                                                  |
| ۲۶۸         | قانون راجع به تعقیب جزایی مجرمین فراری از مناطق سرحدی مجاور ایران مصوب ۱۳۱۳/۵/۱۷                                                                       |
| ۲۷۰         | آیین نامه پناهندگان مصوب ۱۳۴۲/۹/۲۵                                                                                                                     |
| ۲۷۴         | قانون کنوانسیون مربوط به وضع پناهندگان و پروتکل آن مصوب ۱۳۵۴/۳/۲۵                                                                                      |
| ۲۷۵         | قانون راجع به اموال غیر منقول اتباع خارجی مصوب ۱۳۱۰/۳/۱۶                                                                                               |
| ۲۷۸         | آیین نامه استملاک اتباع خارجه مصوب ۱۳۲۸/۵/۲۵                                                                                                           |
| ۲۸۱         | تصویب نامه استملاک اتباع خارجه مصوب ۱۳۴۲/۷/۱۳                                                                                                          |
| ۲۸۲         | آیین نامه اجرایی تصویب نامه قانونی مورخ ۱۳۴۲/۷/۱۳ راجع به استملاک اتباع بیگانه در ایران مصوب ۱۳۴۴                                                      |
| ۲۸۳         | آیین نامه اداره حفاظت اموال اتباع بیگانه مصوب ۱۳۲۰/۸/۲۸                                                                                                |

|     |                                                                                                                                |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۲۸۷ | آیین نامه راجع به فوت اتباع بیگانه مصوب ۱۳۱۷                                                                                   |
| ۲۸۸ | قانون راجع به ترکه اتباع خارجه مصوب ۱۳۱۱/۲/۲۰                                                                                  |
| ۲۸۹ | آیین نامه اجرایی قانون مربوط به ترکه اتباع بیگانه مصوب ۱۳۱۱/۲/۲۰                                                               |
| ۲۹۸ | قانون راجع به استرداد مجرمین مصوب ۱۳۳۹/۲/۱۴                                                                                    |
| ۳۰۵ | قانون تشدید مجازات قاچاق اسلحه و مهمات و قاچاقچیان مسلح مصوب ۱۳۵۰/۱۱/۲۶                                                        |
| ۳۰۶ | قانون دریایی ایران مصوب ۲۹ شهریور ۱۳۴۳                                                                                         |
| ۳۱۳ | مقررات کیفری از قانون هواپیمایی کشوری مصوب ۱۳۲۸/۵/۱                                                                            |
| ۳۱۶ | قانون مجازات اخلال کنندگان در امنیت پرواز هواپیما و خرابکاری در وسایل و تاسیسات هواپیمایی مصوب ۱۳۴۶/۱۲/۴                       |
| ۳۱۸ | قانون الحاق دولت ایران به کنوانسیون توکیو راجع به جرایم و برخی اعمال ارتكابی دیگر در هواپیما مصوب ۱۳۵۵/۲/۲۱                    |
| ۳۲۱ | قانون مربوط به کنوانسیون راجع به جلوگیری و مجازات جرایم علیه اشخاص مورد حمایت بین المللی من جمله مأمورین سیاسی مصوب ۱۳۵۷/۱۲/۲۶ |
| ۳۲۷ | لایحه قانونی راجع به محمولات سیاسی و لوازم شخصی متعلق به نمایندگان سیاسی ایرانی و خارجی مصوب ۱۳۵۹/۳/۲۸                         |
| ۳۲۸ | قانون الحاق یک تبصره به بند ۳ لایحه قانونی محمولات سیاسی و لوازم شخصی متعلق به نمایندگان سیاسی ایران و خارجه مصوب ۱۳۶۳/۱۱/۲۸   |
| ۳۲۹ | قانون تشدید مقابله با اقدامات تروریستی دولت آمریکا مصوب ۱۳۶۸/۸/۱۰                                                              |
| ۳۳۰ | قانون مالیاتهای مستقیم                                                                                                         |
| ۳۳۶ | آیین نامه اجرایی موضوع تبصره ماده ۳۳ قانون مالیاتهای مستقیم                                                                    |
| ۳۳۸ | لایحه قانونی استخدام کشوری مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱                                                                                      |
| ۳۴۰ | آیین نامه استخدام پیمانی مصوب ۱۳۴۷/۱۲/۲۸                                                                                       |
| ۳۴۰ | مقررات تشکیلاتی، استخدامی، مالی و انضباطی وزارت امور خارجه مصوب خرداد ۱۳۵۲                                                     |
| ۳۴۲ | مقررات استخدامی شرکتهای دولتی موضوع بند ۲ ماده ۲ قانون استخدامی کشوری مصوب ۱۳۵۲/۳/۵                                            |
| ۳۴۲ | آیین نامه استخدامی کارکنان مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۱/۱۱/۱۴                                                                   |
| ۳۴۳ | آیین نامه استخدامی سازمان بیمه های اجتماعی مصوب ۱۳۴۸/۲/۱۳                                                                      |
| ۳۴۳ | آیین نامه استخدامی بیمه مرکزی ایران مصوب ۱۳۵۴/۴/۲۹                                                                             |
| ۳۴۴ | آیین نامه استخدامی مستخدمین هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران هما مصوب ۱۳۵۹/۳/۱۰                                                   |

| صفحه | عنوان                                                                                                                                                                       |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۳۴۵  | آیین نامه استخدامی مستخدمین شرکت خدمات هوایی کشور آسمان مصوب ۱۳۶۲/۶/۹                                                                                                       |
| ۳۴۶  | قانون شرایط انتخاب قضات دادگستری مصوب ۱۳۶۱/۲/۱۴                                                                                                                             |
| ۳۴۷  | لایحه قانونی استقلال کانون وکلای دادگستری مصوب ۱۳۳۳/۱۲/۵                                                                                                                    |
| ۳۴۷  | آیین نامه استخدامی هیات علمی دانشگاه مصوب ۱۳۴۸/۱۰/۷                                                                                                                         |
| ۳۴۷  | قانون استخدام ارتش جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۳/۴/۳۰                                                                                                                       |
| ۳۴۸  | لایحه قانونی راجع به منع استخدام کسانی که متدین به یکی از ادیان اسلام، زرتشتی، کلیمی و عیسوی نیستند در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸/۸/۲۹                      |
| ۳۴۸  | آیین نامه استخدام کارمندان غیر نظامی ارتش مصوب ۱۳۵۴                                                                                                                         |
| ۳۴۹  | نظریه شورای نگهبان قانون اساسی در مورد به کار گرفتن کارشناسان خارجی در ارتش مورخ ۱۳۵۹/۱۲/۱۴                                                                                 |
| ۳۵۰  | قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۳/۷/۲۹                                                                                                                                       |
| ۳۵۱  | لایحه قانونی راجع به معافیت کلیه اتباع ایران مقیم در کشورهای خارجی که جهت تعیین تکلیف خدمت نظام وظیفه وارد ایران می شوند از پرداخت عوارض قانونی خروج از کشور مصوب ۱۳۵۹/۴/۲۱ |
| ۳۵۱  | قانون دادرسی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۴/۲/۲۲                                                                                                                |
| ۳۵۲  | قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۱/۵/۱۸                                                                                                          |
| ۳۵۳  | قانون شهرداری مصوب ۱۱ تیر ۱۳۳۴                                                                                                                                              |
| ۳۵۳  | آیین نامه شرایط احراز سمت شهردار مصوب ۱۳۵۵/۷/۱۲                                                                                                                             |
| ۳۵۳  | آیین نامه استخدامی شهرداری تهران مصوب ۱۳۵۸/۸/۱۲                                                                                                                             |
| ۳۵۴  | اساسنامه شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه مصوب ۱۳۳۴/۸/۱۷                                                                                                                   |
| ۳۵۴  | اساسنامه شرکت راه آهن شهری تهران و حومه مصوب ۱۳۵۴/۴/۱۶                                                                                                                      |
| ۳۵۵  | آیین نامه اجرایی قانون انتخابات مجلس خبرگان مصوب ۱۳۶۱/۷/۱۸                                                                                                                  |
| ۳۵۵  | آیین نامه استخدامی کارگزاران مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۶/۹/۲۴                                                                                                               |
| ۳۵۶  | قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۲/۱۲/۹                                                                                                                             |
| ۳۵۶  | قانون انتخابات ریاست جمهوری اسلامی مصوب ۱۳۶۴/۴/۵                                                                                                                            |
| ۳۵۷  | قانون ممنوعیت دولت از مذاکره و عقد قرارداد راجع به امتیاز نفت با خارجی ها                                                                                                   |

## مقدمه

در بین شاخه‌های علم حقوق، حقوق بین‌الملل خصوصی جایگاهی بس والا دارد، اما در ایران این رشته به دلیل جوان بودن، موضع ویژه خود را پیدا نکرده و فقدان یک مجموعه کامل قوانین و مقررات حقوق بین‌الملل خصوصی با توجه به پراکندگی مضامین و عناوین این رشته، خود یکی از مهمترین مسایل حادی است که به مشکلات مطالعه در این رشته دامن می‌زند. از این جهت با همیاری دو نفر از فارغ‌التحصیلان رشته حقوق بر آن شدیم تا قوانین و مقررات حقوق بین‌الملل خصوصی را گردآوری نموده و به محققین - اساتید - دانشجویان و به طور کلی به جامعه حقوقدانان عرضه نماییم و حاصل تلاش ما، مجموعه حاضر است که با وجود مرارتها و سختیهای موجود با اشتیاق آن را برای استفاده علاقمندان به پایان بردیم و خود واقف بر کاستیهای موجود در آن هستیم.

در این گردآوری سعی شده است از یک سو از بین مجموعه‌های مختلف قانونی، مواد مخصوص رشته حقوق بین‌الملل خصوصی انتخاب شود و از سوی دیگر کلیه قوانین و مقرراتی که به نحوی به موضوعات این رشته ارتباط دارد جمع‌آوری گردد. بنابراین عدم ذکر برخی از مواد قانونی به دلیل عدم ارتباط مستقیم آن با حقوق بین‌الملل خصوصی می‌باشد.

امید آن که این اثر بتواند خلاء موجود در حقوق بین‌الملل خصوصی را لااقل از نظر قوانین از بین ببرد. اما لازم است که جهت تکمیل آن مجموعه‌ای مشابه از قراردادهای دوجانبه و چندجانبه بین‌المللی که دولت ایران به آنها پیوسته است تهیه شود تا به همراه مجموعه حاضر مشکلات موجود در راه مطالعه و رسیدگی به مسایل حقوق بین‌الملل خصوصی به یاری حق تا حدودی برطرف گردد.

دکتر بهشید ارفع‌نیا